

Za terenske sladokusce

MALI MARTINEC (*Actitis hypoleucos*)

Mali martinec je selivska vrsta, ki prezimuje v zahodni Afriki in Sredozemlju. Manjši delež populacije ostane v naših krajih prek celega leta. Posamične osebkje v zimskih mesecih najlažje najdemo na obrežjih večjih sladkovodnih teles in na kamnitih obrežjih, kjer neutrudno iščejo hrano. Pri svojem brskanju niso preveč izbirični, saj so vsejedi. Glavnino prehrane sestavljajo nevretenčarji, občasno se lotijo tudi majhnih žab, rib in rastlin. Malega martinca zlahka prepoznamo po vedenju. Še preden opazimo obarvanost perja, ga izdajo rahlo sklonjena drža, kratke noge in nezgrešljivo pozibavanje zadnjega dela telesa. Pri letu se faze plitkih, utripajočih zamahov peruti izmenjujejo z obdobji drsenja, najpogostejše nizko nad vodo. Do izraza pride tudi kontrastna bela perutna proga, po kateri vrsto z lahkoto ločimo od drugih martincev.

besedilo: Rok Janža, foto: Tone Trebar

VIDRA (*Lutra lutra*)

Kratke noge in stopanje po celih stopalih dajejo občutek, da je vidra na kopnem nekoliko nerodna. Vidrin pravi element, ki ga obvladuje do popolnosti, je voda; tu pokaže vso eleganco in spretnost vodne kune. Vidrin značilni življenjski prostor so nižinske reke in potoki s plitvo strugo, ki ima naraven tok in razčlenjene brežine z bogatim vegetacijskim pasom. Posebno pomembna so stara drevesa z razvejenim koreninskim spletom, ki zagotavljajo primerna počivališča in zavarovane prostore za brlog. Za opazovanje vidre v naravi so potrebne dolge ure vztrajnosti in čakanja. Največkrat namreč živi človeku prikrito življenje, na lov se odpravlja večinoma v mraku, ponoči ali še pred svitom. Večina obiskovalcev narave jo je videla le po srečnem naključju. Zato bodimo pozorni na znake njene navzočnosti, ki jih bomo našli na obrežjih voda; iztrebke, odtise tac v blatu, na mivki in pesku ter v snegu, ostanke hrane, zlasti rib, rakov, školjčnih lupin na obrežju, vstopna in izstopna mesta na vodnih brežinah, dričalnice v blatu, na travi, ledu ali snegu.

besedilo: Marjana Hönigsfeld Adamič, foto: Hrvoje Oršanič

SIGNALNI RAK (*Pacifastacus leniusculus*)

Tujerodna vrsta potočnega raka, izvirno iz Severne Amerike, se je pri nas prvič pojavila v reki Muri leta 2003, leta 2007 pa še v Dravi, po kateri se pospešeno širi dolvodno. Gre za dokaj velikega raka z velikimi močnimi kleščami, na katerih ima značilno svetlo modrikasto pego. Na nekaterih odsekih reke, zlasti v zgornjem toku, je zelo pogost. Manjše primerke najdemo pod kamni v vodi, večje rake pa je mogoče opazovati, kako lezejo po dnu, čeprav so ponoči pogostejši kot podnevi, saj gre za nočno žival. Tako v Dravi kot Muri danes verjetno ni več domorodnih vrst rakov, pojavljajo pa se nekatere tujerodne, kot je manjši trnavec. Signalni raki v rekah Dravi in Muri so okuženi s povzročiteljem račje kuge, ki med domorodnimi vrstami rakov povzroči množične pomore, zato je prenašanje rakov v druge vodotoke izjemno nevarno in prepovedano početje!

besedilo in foto: Al Vrezec

